

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Σχέδιο δεικτών Πιστοποίησης γνώσεων και δεξιοτήτων εκπαιδευομένων Δια Βίου και Διευρυμένη Μάθηση

της Καθηγήτριας Μαίρης Καλαντζή
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ RMIT, ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ
Ιανουάριος 2006

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Το παρόν υλικό παράχθηκε στο πλαίσιο του Έργου «Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων II», το οποίο εντάσσεται στο Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. II του ΥΠ.Ε.Π.Θ., Μέτρο 1.1. Ενέργεια 1.1.2.Β. και συγχρηματοδοτείται κατά 75% από την **Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Κ.Τ)** και κατά 25% από το **Ελληνικό Δημόσιο**.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Για ένα Εθνικό Σύστημα Δια Βίου /Διευρυμένης μάθησης

ΜΕΡΟΣ 1: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- Δια Βίου & Διευρυμένη Μάθηση
- Εθνικά Συστήματα Προσόντων
- Πλαίσια Ικανοτήτων
- Η νέα Ελληνική Νομοθεσία

ΜΕΡΟΣ 2: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Πρόταση 1. Συντονισμός
- Πρόταση 2. Νέοι Σχεδιασμοί Μάθησης
- Πρόταση 3 Αναγνώριση και Πιστοποίηση
- Πρόταση 4. Επαγγελματική Μάθηση/Εκπαίδευση

ΜΕΡΟΣ 3 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- i) Συνοπτική παρουσίαση των Εθνικών Συστημάτων Προσόντων σε παγκόσμια κλίμακα
- ii) Προσανατολισμοί για μια ενιαία Δια Βίου & Διευρυμένη Μάθηση
- iii) Θεματικές Αναλυτικού Προγράμματος για την Ελληνική Εκπαίδευση Ενηλίκων - 2005
- iv) Διεθνές Πλαίσιο Ικανοτήτων/Δεξιοτήτων
- v) Ελληνικό Πλαίσιο Ικανοτήτων για Αναγνώριση και Πιστοποίηση
- vi) Πιστοποίηση
- vii) Μάθηση μέσω Σχεδιασμών
- viii) Αναγνώριση και Αξιολόγηση της Προηγούμενης Γνώσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Η απόκτηση και η συνεχής ανανέωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων, σε υψηλές μάλιστα προδιαγραφές, θεωρείται σαν μια βασική προϋπόθεση για την προσωπική ανάπτυξη όλων των πολιτών και για την ενεργή συμμετοχή τους στις μεταμοντέρνες κοινωνίες. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση δηλαδή, αποτελούν τους θεμέλιους λίθους της σύγχρονης κοινωνικής, επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης. Η Δια Βίου μάθηση έχει αναδειχθεί σαν σημαντική στρατηγική για την ενίσχυση της ενεργούς συμμετοχής των πολιτών και της καταλληλότητάς τους για την απασχόληση. Το Συμβούλιο της Λισαβόνας (Μάρτης 2000) έθεσε τους στρατηγικούς στόχους για μια Ευρώπη, η οποία μέχρι το 2010 θα γίνει *«η πιο ανταγωνιστική και δυναμική κοινωνία γνώσης στον κόσμο ικανή για να διατηρήσει μια ισχυρή οικονομική ανάπτυξη με καλύτερες δουλειές και καλύτερη κοινωνική συνοχή»*.

Τρεις είναι οι στρατηγικοί στόχοι που διατρέχουν την Ευρωπαϊκή φιλοσοφία για τα εκπαιδευτικά συστήματα και τα συστήματα κατάρτισης: α) Η βελτίωση της εκπαιδευτικής ποιότητας και αποτελεσματικότητας, β) η διευκόλυνση της πρόσβασης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, γ) το άνοιγμα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για τον περισσότερο κόσμο. Σε αυτή τη βάση τα Ευρωπαϊκά κράτη έχουν υιοθετήσει ένα νέο συνεργατικό σχέδιο δράσης με σκοπό να προωθήσουν την Δια βίου μάθηση. Η Δια βίου μάθηση είναι η ενιαία φιλοσοφία που διαπνέει όλες τις πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η μεθοδολογία της Δια βίου μάθησης είναι μαθητοκεντρική και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών, κοινωνικής συνοχής, ατομικής εξέλιξης και εργασίας. Προβλέπεται ότι η Δια βίου μάθηση θα αποτελέσει μια πολύμορφη και αποφασιστική μαθησιακή διαδικασία καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του πολίτη και θα πραγματώνεται με επίσημο, ανεπίσημο ή και ημι-επίσημο τρόπο. Σε αυτή τη βάση λειτουργεί και η εκπαίδευση ενηλίκων, η οποία επιτρέπει στους ενήλικες να βελτιώνουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις και τις ικανότητές τους σε σχέση με τους προσωπικούς, κοινωνικούς ή/και επαγγελματικούς τους στόχους.

Η ποιοτική εκπαίδευση είναι κεντρικό θέμα στον Ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό σχεδιασμό και τη συνεργασία. Σε αυτό το πλαίσιο η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) συνιστά στα κράτη μέλη της να προβούν στον απαραίτητο σχεδιασμό για να υπάρξουν εθνικά συστήματα πιστοποίησης που θα είναι συγκρινόμενα μεταξύ τους. Αυτό θα ευνοήσει την εργασιακή κινητικότητα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και θα δημιουργήσει ένα υψηλά καταρτισμένο εργασιακό δυναμικό με πολυπολιτισμικές ευαισθησίες. Την ίδια στιγμή η δια βίου και διευρυμένη εκπαίδευση θα προωθεί την ιδέα μια νέας προοδευτικής, πολυπολιτιστικής ταυτότητας στην ΕΕ.

Η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΓΓΕΕ) είναι ο υπεύθυνος εθνικός φορέας (σε εθνικό επίπεδο, αλλά και σε επίπεδο διασποράς) για το σχεδιασμό, το συντονισμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης μέσα από το Ινστιτούτο Διαρκούς Κατάρτισης και Εκπαίδευσης (ΙΔΕΚΕ) και τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ)

Η ΓΓΕΕ προωθεί προγράμματα:

- Βασικής εκπαίδευσης ενηλίκων, που στοχεύουν στην εξάλειψη του αναλφαριθμητισμού και στην ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
- Γενικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων με στόχο τη διαρκή κατάρτιση, την κατάρτιση ειδικών ομάδων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας και την εκπαίδευση στον τομέα των σύγχρονων τεχνολογιών.
- Κοινωνικο-πολιτιστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που αφορούν στην κουλτούρα, στην υγεία και το περιβάλλον, καθώς και πληροφορούν για κοινωνικά, πολιτιστικά, και ευρωπαϊκά θέματα.
- Ανοιχτής ή εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης και κατάρτισης που περιλαμβάνουν και την συνεργασία και ανταλλαγή σύγχρονων συστημάτων μάθησης.
- Κατάρτισης των εκπαιδευτών των ενηλίκων και των στελεχών των Κέντρων.

Η νέα ηγεσία της ΓΓΕΕ οραματίζεται ΚΕΕ, τα οποία θα εφαρμόζουν μια σύγχρονη προσέγγιση σχετικά με την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα. Αυτή η προσέγγιση αφορά πρώτα κυρίως δημιουργία ενός αποτελεσματικού εθνικού συστήματος πιστοποίησης, ισάξιου των άλλων συστημάτων που υπάρχουν στα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Ο Γενικός Γραμματέας της ΓΓΕΕ, Καθ. Τσαμαδιάς έχει τονίσει ότι η παροχή ποιοτικών προγραμμάτων, η καλλιέργεια βασικών και νέων βασικών δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων, η προώθηση της ενεργούς κοινωνικοπολιτικής συμμετοχής των πολιτών και η πολιτιστική ενημερότητα και ευαισθησία είναι βασικοί στόχοι για ένα επιτυχημένο Σύστημα Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα.

Το 2003, άρχισαν να λειτουργούν στην Ελλάδα 10 ΚΕΕ. Από το Σεπτέμβριο του 2004, όμως, το σύστημα των ΚΕΕ επεκτάθηκε σημαντικά για να ικανοποιήσει τις ανάγκες των εκπαιδευομένων σε διάφορα μέρη της χώρας. Τώρα υπάρχουν 42 κέντρα σε όλη τη χώρα με πάνω από 10.000 εκπαιδευόμενους και 1,000 προγράμματα (με βασικές και νέες βασικές δεξιότητες, πληροφορική κτλ.). Τα κέντρα αυτά απασχολούν 120 συντονιστές, συμβούλους και υπαλλήλους. Ενώ ένα Επιστημονικό Συμβούλιο (από ειδικούς από Ελλάδα και το εξωτερικό) λειτουργεί συμβουλευτικά στη ΓΓΕΕ.

Σημαντική προτεραιότητα για να διασφαλιστεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα της όλης προσπάθειας είναι η συστηματική επαγγελματική εκπαίδευση του προσωπικού των ΚΕΕ, αλλά και όλων όσοι εμπλέκονται στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. Οι τομείς κατάρτισης σύμφωνα και με τις ανάγκες των εκπαιδευομένων, που απορρέουν από τα μέχρι τώρα σεμινάρια, είναι η παιδαγωγική κατάρτιση, η διαχείριση της πολυπολιτισμικότητας, η διαχείριση και οργάνωση πρότζεκτ και ομάδων, η αξιολόγηση και η διδασκαλία στον εργασιακό χώρο.

ΜΕΡΟΣ 1.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑ ΒΙΟΥ & ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ

Η δια βίου και διευρυμένη μάθηση, καθώς επίσης και η ατζέντα αναγνώρισης των δεξιοτήτων και των προσόντων, αποτελεί το κύριο θέμα στις διεθνείς συζητήσεις για την εκπαίδευση και τη στρατηγική κατάρτισης. Η Δια Βίου εκπαίδευση έχει καθιερωθεί σαν ο κυρίαρχος πολιτικός στόχος για τον 21^ο αιώνα και θεωρείται σαν μια απαραίτητη προϋπόθεση για:

- Την ατομική επιτυχία στην διεθνή αγορά εργασίας
- Την αύξηση της ανταγωνιστικότητας
- Την αύξηση της κινητικότητας σε παγκόσμια κλίμακα
- Τη μεταφορά δεξιοτήτων σε διαφορετικά πολυεθνικά και πολυγλωσσικά περιβάλλοντα
- Την εξασφάλιση της κοινωνικής και ατομικής ευημερίας
- Την ενδυνάμωση της δημοκρατίας και της πολιτειακής ταυτότητας (εθνικής ή παγκόσμιας)
- Την κοινωνική συνοχή και την προστασία των κοινωνικά μειονεκτούντων

Η **οικονομία της γνώσης** και η **κοινωνία της πληροφορίας** έχουν δημιουργήσει νέα προαπαιτούμενα στον Αγγλόφωνο κόσμο και στην ΕΕ για τον ορισμό της εκπαίδευσης ενηλίκων, την πιστοποίησή της, αλλά και την πρόσβαση σ' αυτήν. Αυτά τα νέα δεδομένα καλούν για περισσότερη συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών βαθμίδων της εκπαίδευσης και των ιθυνόντων που σχεδιάζουν την εκπαιδευτική πολιτική, προκειμένου να εξασφαλιστεί η κινητικότητα των εκπαιδευομένων και η πολλαπλότητα των μαθησιακών επιλογών και προσανατολισμών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει τα συστήματα 'δια βίου και διευρυμένης' εκπαίδευσης και μάθησης στην προσπάθειά της να ευνοήσει την καλύτερη και μεγαλύτερη εργασιακή κινητικότητα, να εκπαιδεύσει ένα υψηλής στάθμης εργατικό δυναμικό με πολυπολιτιστικές ευαισθησίες και κοσμοπολίτικο προσανατολισμό, καθώς επίσης και για να δημιουργήσει έναν πολίτη που θα είναι άνετος με τον πολυεθνικό χαρακτήρα της ΕΕ. Επιπλέον οι όλοένα και αυξανόμενες απαιτήσεις για διαφάνεια και έλεγχο των διαδικασιών και της διανομής των πόρων, έχει επιβάλλει όχι μόνο νέους ρυθμιστικούς και ελεγκτικούς μηχανισμούς, αλλά έχει αυξήσει και τον αριθμό των συμμετεχόντων στο σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων, ιδιαίτερα στο **χώρο δουλειάς**. Ο όρος '**κοινότητες εφαρμογής**' έχει καθιερωθεί σε κοινωνικά, θεσμικά και εργασιακά περιβάλλοντα με σκοπό να κατατάξει τους εκπαιδευόμενους, τους στόχους τους και τις ανάγκες τους, προκειμένου να

εξειδικεύσει τη μάθησή τους και να τους προσφέρει κατάλληλα προγράμματα σε μια ποικιλία μορφών (από τη συμβατική διδασκαλία μέχρι και την τηλεκαίδευση).

ΕΘΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD www.oecd.org) και ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας (ILO) συμφωνούν, ότι η δημιουργία εθνικών συστημάτων προσόντων/τίτλων (NQFs) αποτελεί μια από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες για την αναγνώριση των δεξιοτήτων, αλλά και της προώθησης της δια βίου μάθησης. Ένα τέτοιο σύστημα (NQF) είναι ουσιαστικά ένα πλαίσιο, το οποίο κατατάσσει και καταγράφει τα προσόντα, σύμφωνα με εθνικά προσδιορισμένα κριτήρια για συγκεκριμένα επίπεδα μάθησης/δεξιοτήτων. Το NQF, είναι ένα ευέλικτο πλαίσιο που υποστηρίζει/αναγνωρίζει τη μάθηση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (πχ. από ακαδημαϊκούς μέχρι τεχνικούς), ενώ παράλληλα ενσωματώνει και την ανεπίσημη μάθηση, κυρίως όταν αυτή προέρχεται από το χώρο δουλειάς. (Βλέπε Παράρτημα i.)

Υπάρχουν διαφορετικά συστήματα προσόντων ανάλογα με τον εθνικό εκπαιδευτικό σχεδιασμό που ακολουθεί η κάθε χώρα. Τα πιο εξελιγμένα συστήματα (Αυστραλίας, Μεγάλης Βρετανίας, Νοτίου Αφρικής & Νέας Ζηλανδίας) περιλαμβάνουν:

- Όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες συμπεριλαμβανομένου και του τεχνικού/επαγγελματικού τομέα
- Ευέλικτους προσανατολισμούς κατάρτισης
- Διάρθρωση προγραμμάτων που επιτρέπουν την μεταφορά διδακτικών μονάδων
- Αναγνώριση της πορηγούμενης Γνώσης (είτε μέσω αξιολογητικών οργανισμών με καταβολή διδάκτρων είτε μέσα από μια εθνική Αρχή Κατάρτισης)
- Ένα εθνικό πλαίσιο ικανοτήτων
- Επίπεδα απόκτησης των ικανοτήτων, και,
- Δείκτες/προδιαγραφές αναλυτικού προγράμματος

Συνολικά, υπάρχουν τρεις σημαντικές διαστάσεις για την κατάρτιση ενός Εθνικού Συστήματος Προσόντων.

- **Ένα Αναλυτικό Πρόγραμμα που θα στηρίζεται σε ένα πλαίσιο ικανοτήτων**

Αυτό σημαίνει ότι θα χρειαστεί μια ευρεία αναθεώρηση των αναλυτικών προγραμμάτων για να διασφαλιστούν υψηλές επιδόσεις, βασισμένες σε διαθεματικές ικανότητες, εγκυρότητα περιεχομένων, αξιοπιστία και σε μαθησιακούς προσανατολισμούς/επιλογές. Ορισμένες

χώρες στην Ευρώπη, όπως η Τσεχία, η Ουγγαρία, η Ιρλανδία, η Αυστρία, η Φιλανδία, η Γερμανία, η Μάλτα, η Ελλάδα, η Κύπρος και η Ολλανδία, επιχειρούν μια άνευ προηγουμένου αναθεώρηση των σχολικών αναλυτικών προγραμμάτων σε συγκεκριμένες περιοχές (πχ. πιλοτική εφαρμογή των στόχων απόκτησης, ορισμός δεικτών και ορίων επίδοσης-benchmarks), καθώς και διδακτικές μεθόδους στηριγμένες στην απόκτηση ικανοτήτων). Κάθε κράτος μέλος θέτει διαφορετικούς στόχους και προτεραιότητες. Ωστόσο, απαιτούνται περισσότερα ερευνητικά δεδομένα για να οριστεί με ακρίβεια η έκταση αυτής της αναθεώρησης. Σε ορισμένες περιπτώσεις (Αυστρία, Ρουμανία, Νορβηγία, Ολλανδία, Ισπανία, Τσεχία, Μάλτα, Ιταλία και Ουγγαρία), αυτή η αναθεώρηση είναι συνυφασμένη με τη διαθεματική προσέγγιση έτσι ώστε να προωθηθεί η ομαδική δουλειά, η λύση προβλημάτων και οι δραστηριότητες. Επίσης γίνεται προσπάθεια για να εξασφαλίσει περισσότερη αυτονομία σε τοπικό επίπεδο για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων (Φιλανδία). Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών θεωρείται σαν μια σημαντική παράμετρος για τη διασφάλιση των διαθεματικών δραστηριοτήτων και της απόκτησης ικανοτήτων.

- **Ένα Εθνικό Σύστημα Πιστοποίησης, το οποίο αναγνωρίζει την Προηγούμενη Μάθηση**

Η αναγκαιότητα αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης, είναι σημαντικό στοιχείο του εθνικού πλαισίου προσόντων και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την διευκόλυνση της συμμετοχής στην επίσημη εκπαίδευση και κατάρτιση. Η Αναγνώριση της προηγούμενης γνώσης θεωρείται επίσης μέσο επίτευξης της εργασιακής ικανότητας και κινητικότητας, αλλά και των προοπτικών καριέρας, και της ενεργούς κοινωνικής συμμετοχής.

- **Ο συντονισμός και η ύπαρξη Αρχών ελέγχου ποιότητας.**

Τέλος, τα εθνικά συστήματα προσόντων καθοδηγούνται από μια παιδαγωγική φιλοσοφία που επιδιώκει την υψηλή επίδοση, η οποία όμως, μπορεί να αποδειχτεί σε πραγματικές καταστάσεις και η οποία βασίζεται σε ευδιάκριτους εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς στόχους, και μαθησιακές διαδικασίες. (Βλέπε Παράρτημα iv.)

ΠΛΑΙΣΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Η ανάγκη οργάνωσης της δια βίου εκπαίδευσης γύρω από την απόκτηση βασικών ικανοτήτων είναι πλέον αποδεκτή από αρκετές χώρες και διεθνείς οργανισμούς. Το Μάρτιο του 2000 το Συμβούλιο της Λισαβόνας τόνισε την ανάγκη η ευρωπαϊκή εκπαίδευση να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις της κοινωνίας της γνώσης για μια πιο ποιοτική απασχόληση και για να γίνει η ΕΕ η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία γνώσης σε ολόκληρο τον κόσμο. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα για σταθερή οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή.

Στη Στοκχόλμη (2001) και στην Μπαρτσελόνα (2002) τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια προχώρησαν σε συγκεκριμένες αναφορές και σχεδιασμό για να επιτευχθούν ορισμένοι στόχοι μέχρι το 2010 και προώθησαν την ιδέα της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης κατά την οποία βασικές δεξιότητες θα διδάσκονταν καθ'όλη τη διάρκεια της ζωής των πολιτών της. Η ΕΕ υιοθέτησε τον όρο *ικανότητες* για να προσδιορίσει τόσο την κατάκτηση των δεξιοτήτων σε υψηλό όμως βαθμό, όσο και την κατάκτηση των γενικότερων κοινωνικών στόχων που θέτει ένα άτομο. Αυτές οι γενικές ικανότητες είναι απαραίτητες για την κοινωνική συμμετοχή και βασίζονται σε διαθεματικούς στόχους. Ενώ, η απόκτηση μιας ικανότητας είναι δυνατό να διαπιστωθεί με την κλιμακωτή της διαβάθμιση από ένα βασικό επίπεδο μέχρι και ένα ανώτερο.

Η έρευνα Eurydice (*Implementation of education and training 2010*) ανακάλυψε ότι τα σχολικά αναλυτικά προγράμματα στην Ευρώπη (European Commission, Working Group B “Key Competencies”, Νοέμβρης 2004) εστιάζονται όλο και περισσότερο στην επιτυχημένη εφαρμογή της γνώσης και των δεξιοτήτων, παρά στην μετάδοση της γνώσης αυτής καθ'αυτής. Έτσι τώρα πια υπάρχει μια γενική έμφαση στη γνώση, στις δεξιότητες και στις στάσεις (SKA) που κατακτιούνται μέσα από διευρυμένες θεματικές ενότητες. Η έννοια της ικανότητας είναι πια θεμελιώδης σε χώρες όπως το Βέλγιο, η Μεγάλη Βρετανία, η Σκωτία και η Πορτογαλία (Eurydice, 2002, pp. 31-32). (Eurydice 2002 Key Competences. *A developing concept in general compulsory education*. Brussels: Eurydice European Unit)

Παρομοίως, οι έρευνες Eurydice δείχνουν ότι και στην Εκπαίδευση Ενηλίκων η βαρύτητα πέφτει πια σε διαπιστωμένες ικανότητες όπως η γνώση νέων τεχνολογιών, ο αλφαριθμητισμός, ο αριθμητισμός, οι ξένες γλώσσες, και η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας ως δεύτερης. Άλλες σημαντικές περιοχές για μελλοντική εξέλιξη είναι σύμφωνα με τις μελέτες οι μεταγνωστικές δεξιότητες, η περαιτέρω ανάπτυξη του αριθμητισμού, του αλφαριθμητισμού και των νέων τεχνολογιών, καθώς επίσης και η **επιχειρηματικότητα**, οι διαπροσωπικές και κοινωνικές δεξιότητες, η πολιτιστική ενημερότητα και οι ξένες γλώσσες.

Πρόσφατα, η ΕΕ υιοθέτησε τον όρο ‘Βασικές Ικανότητες’ για να ορίσει τις μεταφερόμενες, πολυλειτουργικές γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις, που είναι απαραίτητες σε όλα τα άτομα για προσωπική ολοκλήρωση, κοινωνική ένταξη και δυνατότητα απασχόλησης.

Οι 8 περιοχές των Βασικών Ικανοτήτων είναι:

- Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα,
- Επικοινωνία σε μια ξένη γλώσσα,
- Αριθμητισμός και βασική ικανότητα στις επιστήμες (MST),
- Ψηφιακή ικανότητα,
- Μεταγνωστική ικανότητα,

- Διαπροσωπική και κοινωνική ικανότητα,
- **Entrepreneurship**,
- Πολιτιστική έκφραση.

Ο ρόλος των μεταγνωστικών ικανοτήτων είναι θεμελιώδης για την απόκτηση όλων των άλλων ικανοτήτων και για την προώθηση της δια βίου μάθησης. (Η Φιλανδία έχει ήδη αναπτύξει έναν κοινό συντελεστή/δείκτη για τις μεταγνωστικές ικανότητες, ενώ η Σουηδία και η Ολλανδία ενδιαφέρονται να στραφούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Ένας πιο συστηματικός τρόπος οργάνωσης της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, δίνει προτεραιότητα στα κατάλληλα και ευέλικτα μοντέλα διδασκαλίας που περιλαμβάνουν την αναγνώριση της προηγούμενης γνώσης, την δομημένη και προοδευτική μαθησιακή διαδικασία και πα ολύ συγκεκριμένα σημεία εισόδου και εξόδου των εκπαιδευομένων στα διάφορα προγράμματα. Το πλαίσιο ικανοτήτων είναι ένα εργαλείο/κλίμακα που χρησιμοποιείται για τη διαπίστωση της βαθμιαίας απόκτησης των ικανοτήτων (ΣΚΑ) και έτσι διασφαλίζει την συνοχή των προγραμμάτων, την κλιμακωτή μαθησιακή εξέλιξη και τη διαφάνεια αναφορικά με την μαθησιακή πρόοδο. Το πλαίσιο ικανοτήτων αποτελεί τη βάση για την ορθή αξιολόγηση της επίδοσης των εκπαιδευόμενων και οδηγεί στην επίσημη αναγνώριση, εαν βεβαίως τα ΚΕΕ υιοθετήσουν ίδιους συντελεστές/επίπεδα εισόδου και εξόδου, σε εθνικό επίπεδο. (Βλέπε Παράρτημα ν.)

Τέλος, οι προδιαγραφές ικανοτήτων αντανακλούν τον λεπτομερή προσδιορισμό των γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων μιας καθιερωμένης και αποδεκτής επίδοσης που απαιτείται στις διάφορες περιπτώσεις. Αυτές οι προδιαγραφές ανανεώνονται συνεχώς για να είναι επίκαιρες και σχετικές με το αντικείμενο, ώστε να υποστηρίζουν τους προσωπικούς, κοινωνικούς και επαγγελματικούς στόχους που έχουν τεθεί.

Η ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Εθνική Αρχή Δια Βίου Μάθησης

Ο πρόσφατος νόμος (Ν. 3369/2005) προβλέπει την ίδρυση της Εθνικής Αρχής Δια Βίου Μάθησης, με σκοπό την όσο το δυνατό καλύτερη επίβλεψη της δια βίου εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ωστόσο αν και υπάρχει η λέξη ‘εθνική’, η νέα Αρχή είναι περιορισμένης ισχύος αναφορικά με τη μάθηση αφού τη συσχετίζει μόνο με τη μάθηση ενηλίκων και την Επαγγελματική κατάρτιση. Αυτή η Αρχή δε φαίνεται να υιοθετεί τη φιλοσοφία ότι η δια βίου μάθηση περιλαμβάνει και άλλες εκπαιδευτικές βαθμίδες όπως τα σχολεία ή και τα πανεπιστήμια. Πολύ γνωστά εθνικά συστήματα μπορεί να αποτελέσουν ένα χρήσιμο παράδειγμα για το πως μπορεί να ενταχθεί σε ένα τέτοιο πλαίσιο ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα από το σχολείο μέχρι το πανεπιστήμιο και την απόκτηση Διδακτορικών τίτλων. Παράδειγμα αποτελεί το Αυστραλιανό Σύστημα Προσόντων. (Βλέπε Πίνακα)

Το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης και Κατάρτισης (ΕΚΕΠΙΣ)

Το ΕΚΕΠΙΣ επιβλέπει και εγκρίνει την μη-επίσημη κατάρτιση υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εργασίας. Η ανάπτυξη προγραμμάτων και οι διαδικασίες Πιστοποίησης και Αξιολόγησης γίνεται σύμφωνα με λεπτομερείς επαγγελματικούς οδηγούς/περιγραφές, τους οποίους έχουν επεξεργαστεί τα αντίστοιχα επαγγελματικά σωματία, τα επαγγελματικά επιμελητήρια, αλλά και οι αρμόδιοι κρατικοί φορείς. Το ΕΚΕΠΙΣ απέκτησε και νέες αρμοδιότητες για να συνεργαστεί με τους επαγγελματικούς φορείς και τους παράγοντες της αγοράς, προκειμένου να καθοριστούν καλύτερα οι παράμετροι πιστοποίησης. Ωστόσο, και αυτό το Κέντρο είναι περιορισμένο από την άποψη ότι εστιάζει τις δραστηριότητές του στην επαγγελματική κατάρτιση, ενώ υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη συνεργασία με άλλους φορείς κατάρτισης για να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα των μοντέλων πιστοποίησης και αξιολόγησης.

Ίσως είναι απαραίτητο να διευρυνθεί ο ρόλος της Εθνικής Αρχής με σκοπό την προετοιμασία ενός μοντέλου για ένα εθνικό σύστημα πιστοποίησης που θα επιτρέπει την πρόσβαση σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης με τις ανάλογες επιλογές. Για να γίνει κάτι τέτοιο θα πρέπει να υπάρξει προβληματισμός για το χαρακτήρα που θα πάρει η πιστοποίηση της εκπαίδευσης ενηλίκων και της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Το σύστημα αυτό της πιστοποίησης θα πρέπει να επιτρέπει την μεταφορά διδακτικών μονάδων και τις μαθησιακές επιλογές (πχ. θεματικές ενότητες/περιεχόμενο, βασικές δεξιότητες, ικανότητες, κτλ.).

Η ΕΕ προτείνει ένα πλαίσιο ικανοτήτων και για το σχολείο και για την επαγγελματική κατάρτιση. Η γενική εκπαίδευση ενηλίκων μπορεί να εξειδικεύσει το προτεινόμενο ευρωπαϊκό πλαίσιο και για να οργανώσει τα προγράμματά του. Οποιαδήποτε απόφαση για ένα εθνικό πλαίσιο πιστοποίησης θα έχει επιπτώσεις και στα αναλυτικά προγράμματα της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, αλλά και αυτών της επαγγελματικής

κατάρτισης. Επίσης θα καθορίσει και τον τρόπο με τον οποίο τα επίπεδα εισόδου (συμπεριλαμβανομένης και της αναγνώριση της προηγούμενης γνώσης και των επιπέδων εξόδου) καθορίζονται και πιστοποιούνται. Η διεθνής εμπειρία (www.oecd.org/edu/adultlearning) έχει δείξει ότι με την εφαρμογή ενός Εθνικού Συστήματος Προσόντων και Πιστοποίησης προωθείται η δια βίου εκπαίδευση και ενισχύεται η πρόσβαση στους διάφορους τίτλους σπουδών (OECD Report 2004). Χώρες όπως η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία έχουν ήδη ιδρύσει εθνικούς συντονιστικούς φορείς για να εξασφαλιστεί ένα ευέλικτο σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων, η πιστοποίηση, η ποιότητα, και η αναγνώριση της προηγούμενης γνώσης. Το σύστημα αυτό επιτρέπει παράλληλα και την αποκέντρωση των διαδικασιών διδασκαλίας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η αποκέντρωση, καθώς επίσης και η πρόσβαση και η συμμετοχή στα μαθησιακά προγράμματα είναι σημαντικοί άξονες της πολιτικής για τη δια βίου μάθηση.

ΜΕΡΟΣ 2: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων συζητά τον τελευταίο καιρό μια αναθεωρητική πρόταση σχετικά με την εκπαίδευση ενηλίκων. Τα νέα ΚΚΕ που έχουν ιδρυθεί από το ΙΔΕΚΕ μπορούν να εξελιχθούν σε σημαντικούς φορείς/ιδρύματα που θα συντονίζουν όλο το φάσμα της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων. Δηλαδή θα εφαρμόζουν και θα πιστοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα καθώς και θα χορηγούν πιστοποιητικά που θα διευκολύνουν την είσοδο του εκπαιδευόμενου και σε άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Αν αυτό πραγματοποιηθεί τότε τα ΚΚΕ θα πρέπει να εξοπλιστούν με πόρους και μηχανισμούς για να εξασφαλίσουν τη συνοχή των προγραμμάτων, τη διαφάνεια και τον έλεγχο των διαδικασιών, αλλά και την ποιότητα. Οι ακόλουθες προτάσεις αποτελούν το απόσταγμα των μέχρι τώρα συζητήσεων και διαβουλεύσεων με ακαδημαϊκούς, γραφειοκράτες και επαγγελματίες:

Αυτή η δέσμη των προτάσεων, που τίθεται για περαιτέρω προβληματισμό, βασίζεται στα διεθνή πλαίσια ικανοτήτων και προσόντων για την εκπαίδευση ενηλίκων, την επαγγελματική κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση. Τέτοια μοντέλα υπάρχουν σε χώρες όπως η Αυστραλία (AQF 2002), η Μεγάλη Βρετανία, η Νότιος Αφρική, και η Νέα Ζηλανδία. (Δες λεπτομερή αναφορά στο παράρτημα 8)

ΠΡΟΤΑΣΗ 1: ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός φορέων που παρέχουν προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων και επαγγελματικής κατάρτισης. Αυτοί οι φορείς σχετίζονται με διάφορα υπουργεία και Γραμματείες Υπουργείων. Για να εφαρμοστεί ένα εθνικό σύστημα απαιτούνται μηχανισμοί συντονισμού.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με μια συμφωνία πάνω σε μια δέσμη πλαισίων για τις προσδοκίες επίδοσης, τους δείκτες ποιότητας, και για τα πλαίσια πιστοποίησης. Η νέα Εθνική Αρχή μπορεί να συζητήσει αυτό το θέμα σε συνεργασία με τη ΓΓΕΕ και τις άλλες Γραμματείες και να καταλήξει τελικά σε ένα σχέδιο συγκερασμού των διαφορετικών φορέων για την εκπόνηση κοινών διαδικαστικών πλαισίων που θα επιτρέπουν τη συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων και των πιστοποιητικών.

Μέχρι τώρα η ΓΓΕΕ είναι υπεύθυνη για τα ακόλουθα προγράμματα:

- Τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ)
- Την Κοινωνική Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΝΕΛΕ)
- Τα σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας
- Τις Σχολές Γονέων

Θα πρέπει να συζητηθεί περαιτέρω το πως αυτά τα προγράμματα θα μπορούσαν να ενσωματωθούν με αυτά της επαγγελματικής κατάρτισης, της τεχνικής εκπαίδευσης ακόμη και αυτά της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Προτείνονται οι ακόλουθες επιλογές:

Επιλογή Α) Η δημιουργία ενός ανεξάρτητου Τομέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων που θα επιβλέπεται από έναν εθνικό συντονιστικό φορέα/μηχανισμό και το ΥΠΕΠΘ, για να εξασφαλιστεί η αναγνώριση προηγούμενης γνώσης, η πιστοποίηση, τα αναλυτικά προγράμματα (που θα στηρίζονται σε ένα πλαίσιο ικανοτήτων), η ευέλικτη διδασκαλία των προγραμμάτων και η ποιότητα. Η Επαγγελματική Εκπαίδευση μπορεί να συνεχίσει να βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο του Υπουργείου Εργασίας. (Δες παράστημα ii.)

Επιλογή Β) η δημιουργία ενός μεικτού τομέα που θα περιλαμβάνει τόσο την **Εκπαίδευση Ενηλίκων** όσο και την **Επαγγελματική Εκπαίδευση** και ο οποίος θα επιβλέπεται από έναν εθνικό φορέα υπαγόμενο στο ΥΠΕΠΘ. Αυτό θα επιτρέψει τον καλύτερο συντονισμό της κατάταξης, της προόδου και της εξόδου των εκπαιδευομένων σε εθνική κλίμακα. (Δες παράρτημα v.)

Επίσης προτείνεται:

Γ) στην Εθνική Αρχή Δια Βίου Εκπαίδευσης να ξεκινήσει έναν ευρύ διάλογο για την εκπόνηση ενός **Εθνικού Συστήματος Προσόντων** υπό την αιγίδα του ΥΠΕΠΘ . Αυτό το σύστημα θα συμπεριελάμβανε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης (σχολείο, επαγγελματικό, τεχνικό, ενηλίκων, πανεπιστημιακό) και θα επέτρεπε την μεταφορά/αναγνώριση διδακτικών μονάδων από τη μια βαθμίδα στην άλλη. (πχ. Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία- Παράρτημα i.)

ΠΡΟΤΑΣΗ 2. ΝΕΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Οι εκπαιδευτές των προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων χρειάζονται έναν οδηγό κατάρτισης, ο οποίος τους θα καθοδηγεί στο σχεδιασμό μιας μαθησιακής ενότητας /σεναρίου. Ο Οδηγός θα προσφέρεται στους εκπαιδευόμενους (πακέτο υλικού εκπαιδευομένων), αλλά και σε άλλους εκπαιδευτές (πακέτο υλικού εκπαιδευτών). Αυτά τα σχεδιαστικά πλαίσια/πακέτα θα πρέπει να είναι ανοιχτά, ευέλικτα, (αλλά και να αποτελούν πεδία συνεργασίας) για τους εκπαιδευτές, οι οποίοι θα διαλέγουν μέσα από αυτά τα κατάλληλα θέματα/υλικό για να πετύχουν τους συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους που έχουν τεθεί για μια συγκεκριμένη ομάδα.

Προτείνεται:

Α) Η εκπόνηση ενός εθνικού οδηγού λειτουργίας των ΚΕΕ για τα αναλυτικά προγράμματα των ενηλίκων. Αυτό το εθνικό πλαίσιο θα δίνει τη δυνατότητα αξιολόγησης των αναγκών των εκπαιδευομένων σε τοπικό επίπεδο. Επίσης, θα επιτρέπει στους εκπαιδευτές (σε συνεργασία με τους εκπαιδευόμενους), να εξειδικεύουν και να διαφοροποιούν τις μαθησιακές εμπειρίες/ενότητες αντλώντας υλικό από μια εθνική τράπεζα εκπαιδευτικών πληροφοριών και πακέτων κατάρτισης. Προτείνεται να δημιουργηθεί ένα εθνικό πλαίσιο αναλυτικού προγράμματος, το οποίο θα επιτρέπει την κλιμακωτή απόκτηση της μάθησης, αλλά και θα επιτρέπει εξειδικευμένες επιλογές όπου απαιτείται. (Δες παράρτημα vii.)

ΠΡΟΤΑΣΗ 3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Κάθε κράτος-μέλος της ΕΕ ενθαρρύνεται στο να δημιουργήσει το δικό του εθνικό πλαίσιο προσόντων (NQF), το οποίο θα διευκολύνει την κινητικότητα ανάμεσα στα κράτη και θα ικανοποιεί τις τοπικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Ένα τέτοιο πλαίσιο ταξινομεί και καταγράφει τις μαθησιακές εμπειρίες και τα προσόντα σύμφωνα με εθνικά προσδιορισμένα κριτήρια/προδιαγραφές για τα διαφορετικά επίπεδα απόκτησης δεξιοτήτων/μάθησης. Το εθνικό πλαίσιο προσόντων στηρίζεται σε ένα μοντέλο μάθησης που δεν περιορίζεται χρονικά και χωροθετικά (θα υπάρχουν δηλαδή εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας). Το πλαίσιο αυτό, όπως έχουμε τονίσει, θα υποστηρίζει τη μάθηση σε όλο το φάσμα των βαθμίδων της εκπαίδευσης (πχ. ακαδημαϊκή, επαγγελματική), και θα συνδέει την επίσημη με την ανεπίσημη μάθηση, (ιδιαίτερα τη μάθηση που αποκτιέται στο χώρο δουλειάς).

Αναπόσπαστο κομμάτι αυτού του πλαισίου είναι, όπως έχουμε τονίσει, η αναγνώριση της προηγούμενης γνώσης. Η αναγνώριση της προηγούμενης γνώσης (επίσημης και ανεπίσημης) θεωρείται ως ένα σημαντικό μέσο διευκόλυνσης της συμμετοχής στην επίσημη εκπαίδευση

και την κατάρτιση. Επίσης η αναγνώριση της προηγούμενης γνώσης θεωρείται και ως μέσο προώθησης της απασχόλησης, της εργασιακής κινητικότητας, των προοπτικών καριέρας, και της ενεργούς κοινωνικής συμμετοχής.

Έτσι προτείνεται :

- A) Η υπο-επιτροπή της Εθνικής Αρχής Εκπαίδευσης Ενηλίκων, που προβλέπεται από τον πρόσφατο νόμο, σε συνεργασία με το ΕΚΕΠΙΣ και άλλους φορείς πιστοποίησης, να εκπονήσουν ένα **Εθνικό Πλαίσιο Αξιολόγησης** για την εκπαίδευση ενηλίκων και την επαγγελματική κατάρτιση που θα συνάδει με τα αξιολογητικά πλαίσια των άλλων βαθμίδων εκπαίδευσης (σχολεία, τεχνική και πανεπιστημιακή εκπαίδευση) (Δες παράρτημα iii. Το πλαίσιο ικανοτήτων προήλθε από τις διαβουλεύσεις στο πρόγραμμα των ΚΕΕ)
- B) Να εκπονηθεί ένα εθνικό μοντέλο για την αναγνώριση της προηγούμενης γνώσης αλλά και της καταγραφής και στοιχειοθέτησης των μαθησιακών εμπειριών. (Δες παράρτημα vi. Διαδικασίες PLAR)

Ο νέος νόμος θέσπισε δύο νέους τύπους Πιστοποιητικών:

- Το Πιστοποιητικό Κατάρτισης (75 ώρες)
- Το Πιστοποιητικό Δια Βίου Εκπαίδευσης (250 ώρες)

Προτείνεται:

Γ) Να υπάρξει περισσότερη ευελιξία στα χρονικά όρια και λιγότερη διάκριση ανάμεσα στην ‘κατάρτιση’ (που αφορά διαδικαστικές-με τη στενή έννοια του όρου) δεξιότητες και στην ‘μάθηση’ (που αφορά την ενασχόληση με νοητικά και αναλυτικά γνωστικά αντικείμενα και γνώσεις, καθώς επίσης και διαδικαστικές δεξιότητες). Θα πρέπει να παρθεί μια απόφαση για τη δημιουργία ενός ενιαίου αξιολογητικού πλαισίου (πχ. για το αν θα βασίζεται στις δεξιότητες, στις ικανότητες ή στο θεματικό περιεχόμενο, κτλ.), αλλιώς θα είναι δύσκολο να διασφαλιστεί η ποιότητα των εκπαιδευτικών επιλογών (οι οποίες θα πρέπει να είναι αποδεκτές τόσο από τον εκπαιδευόμενο όσο και από το κράτος). Είναι σημαντικό να καθορίζονται επακριβώς οι προηγούμενες ή υπάρχουσες γνώσεις/ικανότητες των ενηλίκων (για τη γενική εκπαίδευση ή την επαγγελματική κατάρτιση), με σκοπό να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα στη χρήση των πληροφοριών και η ελκυστικότητά του υλικού στους εκπαιδευόμενους. Αυτό βεέβαια δεν μπορεί να γίνει ανεξάρτητα από το σχεδιασμό του Αναλυτικού προγράμματος ή το αξιολογητικό πλαίσιο.

ΠΡΟΤΑΣΗ 4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα τελευταία χρόνια διαπιστώνουμε μια σειρά αλληλοσυνδεόμενων αλλαγών στο χώρο της εκπαίδευσης, που αντιπροσωπεύουν μια σημαντική πρόκληση για τις παραδοσιακές θεσμικές δομές. Αυτές οι αλλαγές εγείρουν θεμελιώδη ερωτήματα για το περιεχόμενο της μάθησης και για το που αυτή θα πραγματοποιηθεί καλύτερα. Μήπως, για παράδειγμα, η πιο σημαντική μορφή μάθησης συντελείται έξω από τις επίσημες βαθμίδες της εκπαίδευσης ή μήπως η σημαντική μάθηση αποκτιέται στους χώρους δουλειάς ή και μέσα στην κοινωνία; Έτσι πέρα από τη γενική μάθηση που πραγματώνεται στην επίσημη εκπαίδευση, μήπως τελικά η ανεπίσημη μάθηση είναι αυτό που χρειαζόμαστε, όταν ακριβώς το χρειαζόμαστε; Οι αλλαγές αυτές εγείρουν επίσης ερωτήματα σχετικά με τις παραδοσιακές υποθέσεις/αξιώματα για το χαρακτήρα της γνώσης. Τι είναι ένα γνωστικό περιεχόμενο/αντικείμενο και ποιο είναι το κατάλληλο επίπεδο γενίκευσης σε ένα αναλυτικό πρόγραμμα; Τελικά η απόρροια της φιλοσοφίας των ίσων ευκαιριών στην ‘οικονομία της γνώσης’ ή ‘στο έθνος της γνώσης’ είναι ότι η εκπαίδευση πρέπει να είναι πιο προσγειωμένη και να αντιλαμβάνεται τους κοινωνικούς και οικονομικούς στόχους παρά να πραγματώνεται απλά και μόνο για τη συνάθροιση γνώσεων. Αυτές οι κοσμοϊστορικές και ραγδαίες αλλαγές στο επάγγελμα και την πρακτική της εκπαίδευσης συνδέονται άρρηκτα με τις δραματικές αλλαγές στο χώρο εργασίας.

Η Μάθηση που αφορά τους ενήλικες (ή στο χώρο δουλειάς ή του επαγγέλματος) ουσιαστικά διαπερνά τα πεδία της επίσημης και ανεπίσημης μάθησης. Εκείνο που τελικά διαφοροποιεί την εκπαίδευση ενηλίκων είναι ακριβώς αυτή η διασταύρωση των χαρακτηριστικών της μάθησης ανάμεσα στις ανεπίσημες και επίσημες μορφές εκπαίδευσης. Πρόσφατα, η έρευνα για την εκπαίδευση ενηλίκων και τα νέα θεωρητικά σχήματα αναδεικνύουν τα θέματα της ταυτότητας και της απαραίτητης καταστασιακότητας (situatedness) της μάθησης των ενηλίκων σε κοινωνικά ή εργασιακά περιβάλλοντα.

Προτείνεται:

- A) Να διευκρινιστεί ο ρόλος των, προβλεπόμενων από το νέο Νόμο, Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων στα πανεπιστήμια, για να διασφαλιστεί ότι αυτά θα προετοιμάσουν το νέο δυναμικό επιμορφωτών και το νέο στελεχιακό και διευθυντικό δυναμικό των κέντρων εκπαίδευσης ενηλίκων.
- B) Να εκπονηθεί ένα εθνικό επαγγελματικό μαθησιακό πλαίσιο σε συνεργασία με τα πανεπιστημιακά αυτά κέντρα και την ΓΓΕΕ για να υποστηριχθεί η επαγγελματική κατάρτιση των εκπαιδευτών και του διοικητικού προσωπικού που απασχολείται για τη διδασκαλία προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων και γι’ αυτά της επαγγελματικής κατάρτισης.
- C) Η καταγραφή των αναγκών των εκπαιδευομένων, να αποτελέσει εθνική προτεραιότητα για περαιτέρω έρευνα και διαβούλευση, έτσι ώστε να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητα των υπαρχόντων, αλλά και των νέων προγραμμάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- i) Συνοπτική παρουσίαση των Εθνικών Συστημάτων Προσόντων σε παγκόσμια κλίμακα**
- ii) Προσανατολισμοί για μια ενιαία Δια Βίου & Διευρυμένη Μάθηση**
- iii) Θεματικές Αναλυτικού Προγράμματος για την Ελληνική Εκπαίδευση Ενηλίκων – 2005**
- iv) Διεθνές Πλαίσιο Ικανοτήτων/Δεξιοτήτων**
- v) Ελληνικό Πλαίσιο Ικανοτήτων για Αναγνώριση και Πιστοποίηση**
- vi) Πιστοποίηση**
- vii) Μάθηση μέσω Σχεδιασμών**
- viii) Αναγνώριση και Αξιολόγηση της Προηγούμενης Γνώσης**

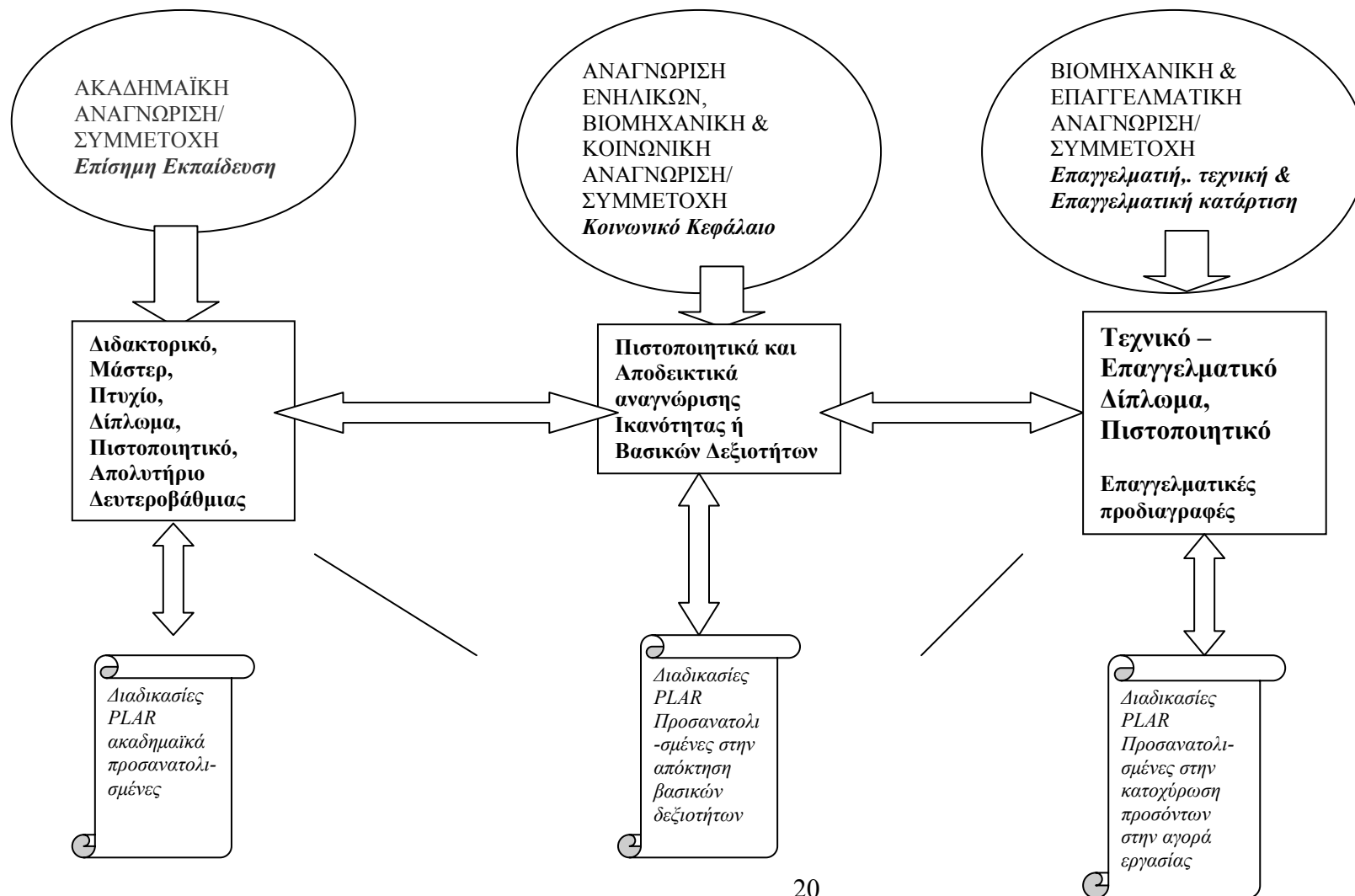
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ

<i>Χώρα</i>	<i>Εθνικά συστήματα προσόντων / Αξιολόγησης</i>	<i>Εκπ/κές βαθμίδες (συμπ. ΤΕΙ)</i>	<i>Βεβαίωση Απόκτησης</i>	<i>Ευέλικτες επιλογές κατάρτισης</i>	<i>Μεταφορά μονάδων και αναγνώριση</i>	<i>PLAR</i>	<i>Εθνικό Πλαίσιο Ικανοτήτων</i>	<i>Εθνικό Πλαίσιο Κατάρτισης</i>	<i>Πλαίσιο Αναλυτικού προγράμματος και αξιολόγησης</i>	<i>Εθνικό σύστημα ελέγχου και λογοδοσίας</i>
Αυστραλία	Προβλέπονται 13 τίτλοι μέσα από NQF	Υπάρχουν τρεις βαθμίδες B/βάθμια τεχνική Ανώτατη Υπάρχουν και προγράμματα τεχνικής εκπ/σης στα σχολεία	Υπάρχει μια βεβαίωση απόκτησης γνώσεων που οδηγεί και σε απόκτηση Πιστοποιητικού ή Πτυχίου	Υπάρχουν προγράμματα που συνδυάζονται από διαφορετικές βαθμίδες	Ισχύει η μεταφορά μονάδων μεταξύ αναγνωρισμένων φορέων επαγγελματικής και πανεπιστημιακής εκπ/σης	Αναγνωρίζονται οι γνώσεις και οι δεξιότητες που έχουν αποκτηθεί μέσα από την ανεπίσημη και την επίσημη εκπ/ση αλλά και από εμπειρίες	Από το 1993 υπάρχει το εθνικό πλαίσιο γραμματισμού και αριθμητισμού, με 3 επίπεδα ικανοτήτων και 6 επικοινωνιακές δεξιότητες	Περιλαμβάνει οδηγίες και πλαίσια αναγνώρισης, μηχανισμούς ποιότητας, εθνικά πακέτα κατάρτισης, διδασκαλίας και αξιολόγησης	Υπάρχει ένα εθνικό πλαίσιο αξιολόγησης που στηρίζεται πάνω σε ρποδιαγραφές και δείκτες του Αναλυτικού Προγράμματος	Από το 1995 υπάρχει ένα εθνικό κείμενο λογοδοσίας και ελέγχου.
Μεγάλη Βρετανία	NQF	Υπάρχουν τρεις βαθμίδες (Γενική, επαγγελματική τεχνική)	Προβλέπονται 6 επίπεδα προσόντων με αντίστοιχους δείκτες				Προβλέπεται η αξιολόγηση της επίδοσης μέσω επαγγελματικά προσόντα. Υπάρχει και μια εθνική στρατηγική για τον Αριθμητισμό και το γραμματισμό με 3 επίπεδα και εθνικές προδιαγραφές (2000)	Υπάρχουν εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων/τίτλων από το 1989 & και πλαίσια προσόντων για ενήλικες	Υπάρχει ένα εθνικό πλαίσιο, αλλά και αρχές αξιολόγησης. Προβλέπονται 6 επίπεδα με τους αντίστοιχους δείκτες και παραδείγματα προσόντων/τίτλων (κοινά για Αγγλία, Σκωτία & Ιρλανδία)	
Νότιος Αφρική	Υπάρχουν 8 προσόντα/τίτλοι Το επίπεδο 1 προσφέρει 3 επίπεδα βασικής εκπαίδευσης ενηλίκων	Υπάρχουν τρεις βαθμίδες (Γενική εκπ/ση & κατάρτιση, Διαρκή εκπ/ση & κατάρτιση και Πανεπιστημιακή εκπ/ση)						National standards & quality assurance		Moderating bodies for assessment, & quality

<i>Χώρα</i>	<i>Εθνικά συστήματα προσόντων / Αξιολόγησης</i>	<i>Εκπ/κές βαθμίδες (συμπ. ΤΕΙ)</i>	<i>Βεβαίωση Απόκτησης</i>	<i>Ενέλικτες επιλογές κατάρτισης</i>	<i>Μεταφορά μονάδων και αναγνώριση</i>	<i>PLAR</i>	<i>Εθνικό Πλαίσιο Ικανοτήτων</i>	<i>Εθνικό Πλαίσιο Κατάρτισης</i>	<i>Πλαίσιο Αναλυτικού προγράμματος και αξιολόγησης</i>	<i>Εθνικό σύστημα ελέγχου και λογοδοσίας</i>
Φιλανδία	Υπάρχουν προγράμματα εκπ/σης ενηλίκων που χορηγούν Πιστοποιητικά αλλά όχι ένα εθνικό πλαίσιο	Δίνεται έμφαση στην επαγγελματική εκπ/ση μέσα από τις πολυτεχνικές σχολές, υπάρχει και πανεπιστημιακή εκπ/ση εξ' αποστάσεως, αλλά και ορισμένα προγράμματα δια βίου εκπ/σης					Μετράται περισσότερο η επαγγελματική ικανότητα	Υπάρχουν μόνο μοντέλα σπουδών		Υπάρχουν μηχανισμοί ελέγχου
Καναδάς	Υπάρχουν διακανονισμοί ανάλογα με την πολιτεία και την περιοχή. Δεν υπάρχει εθνικό σύστημα πιστοποίησης		Υπάρχουν προσωπικά αρχεία απόκτησης γνώσεων		Υπάρχει πιστοποίηση των επαγγελματικών προγραμμάτων, συγκρισιμότητα αυτών, και κοινώς αποδεκτά πογράμματα					Υπάρχουν μηχανισμοί εξασφάλισης της ποιότητας και διαδικασίες ανθεώρησης της πιστοποίησης
Ολλανδία	Δεν υπάρχει εθνική δομή για τους τίτλους	Η επαγγελματική εκπ/ση και αυτή των ενηλίκων πραγματοποιείται μέσα από περιφερειακά Εκπ/κά κέντρα (ROCs) με μεγάλη αυτονομία. Υπάρχουν και 13 ειδικά κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, αλλά και δευτεροβάθμια επαγγελματικά προγράμματα						Υπάρχουν 4 τύποι προγραμμάτων κατάρτισης (γενικής εκπ/σης, γλώσσας και κοινωνικών θεμάτων)		Η Κυβέρνηση ελέγχει τις διαδικασίες ποιότητας μέσα στα κέντρα ROCs. Υπάρχουν και αυστηρές διαδικασίες λογοδοσίας
Γαλλία	Υπάρχουν 3 επίπεδα πτυχίων/κίκλων(Ββάθμια, γενική και επαγγελματική εκπαίδευση)	Υπάρχει ένα δυνατός επαγγελματικός τομέας για τους νέους και τους ενήλικες					Υπάρχει η αξιολόγηση δεξιοτήτων			

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΝΙΑΙΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ & ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ

Για τη σωστή εφαρμογή του Μνημονίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Δια Βίου Εκπαίδευση, αλλά και των υπολοίπων επίσημων πρωτοβουλιών απαιτείται η εργασιακή και η μαθησιακή κινητικότητα, καθώς και η μεταφορά και αναγνώριση προσόντων που αποκτήθηκαν σε διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες. Αυτό προϋποθέτει και τη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών βαθμίδων.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ – 2005

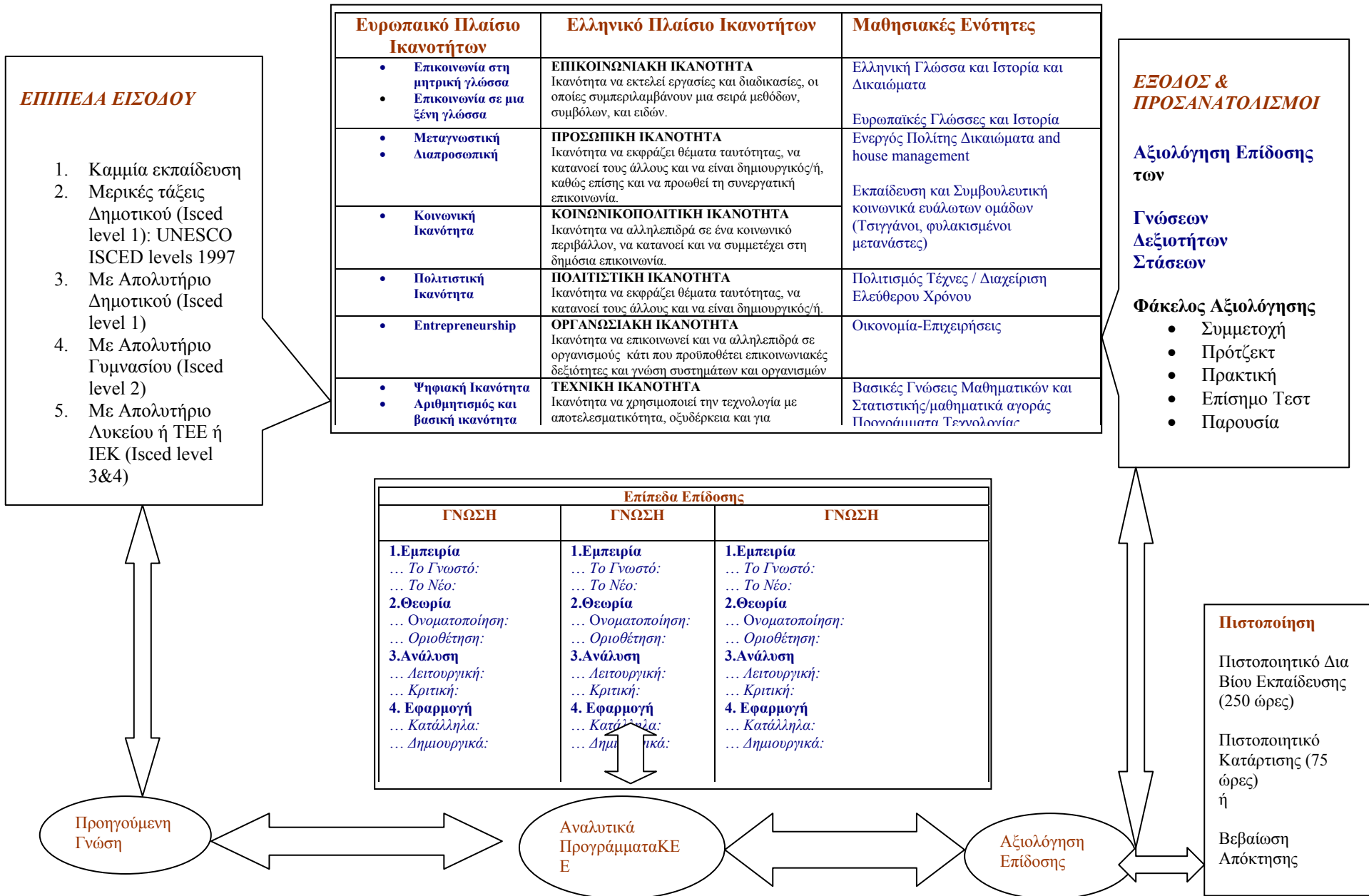
ΕΠΙΠΕΔΟ	ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ
Καμμία εκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> Ελληνική Γλώσσα και Ιστορία (7 προγράμματα 250 ώρες) Βασικές Γνώσεις Μαθηματικών και Στατιστικής (2 προγράμματα 75 ώρες) Ενεργός Πολίτης Δικαιώματα (3 προγράμματα 75 ώρες) 	<ul style="list-style-type: none"> Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα, αριθμητισμός and learning to learn Διαπροσωπική και κοινωνική ικανότητα
Μερικές τάξεις Δημοτικού (Isced level 1) *UNESCO ISCED levels 1997	<ul style="list-style-type: none"> Ελληνική Γλώσσα και Ιστορία (7 προγράμματα 250 ώρες) Βασικές Γνώσεις Μαθηματικών και Στατιστικής (2 προγράμματα 75 ώρες) Ενεργός Πολίτης Δικαιώματα (3 προγράμματα 75 ώρες) 	<ul style="list-style-type: none"> Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα αριθμητισμός and learning to learn Διαπροσωπική και κοινωνική ικανότητα
Με Απολυτήριο Δημοτικού (Isced level 1)	<ul style="list-style-type: none"> Ελληνική Γλώσσα, Δικαιώματα και Ιστορία (9 προγράμματα 300 ώρες) Ευρωπαϊκές Γλώσσες και Ιστορία (3 γλώσσες 150 ώρες) Βασικές Γνώσεις Μαθηματικών και Στατιστικής (2 προγράμματα 50 ώρες) Τεχνολογίες Πληροφορικής-Επικοινωνιών- βασικό επίπεδο (2 προγράμματα 100 ώρες) Οικονομία-Επιχειρήσεις (1 πρόγραμμα, 25 ώρες) Ενεργός Πολίτης-Δικαιώματα (5 προγράμματα 150 ώρες) Πολιτισμός Τέχνες / Διαχείριση Ελεύθερου Χρόνου (15 προγράμματα 475 ώρες) 	<ul style="list-style-type: none"> Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα & Interpersonal and civic Επικοινωνία σε μια ξένη γλώσσα αριθμητισμός and learning to learn Ψηφιακή Ικανότητα and Entrepreneurship Διαπροσωπική και κοινωνική ικανότητα & learning to learn Πολιτιστική Έκφραση
Με Απολυτήριο Γυμνασίου (Isced level 2)	<ul style="list-style-type: none"> Ελληνική Γλώσσα και Ιστορία (4 προγράμματα 75 ώρες) Ευρωπαϊκές Γλώσσες και Ιστορία (10 προγράμματα: γλώσσες, εργασία και τουρισμός 325 ώρες) Βασικές Γνώσεις Μαθηματικών και Στατιστικής (μαθηματικά αγοράς και οικογενειακός γραμματισμός) (2 προγράμματα 75 ώρες) Τεχνολογίες Πληροφορικής-Επικοινωνιών- βασικό επίπεδο (6 προγράμματα 275 ώρες) Οικονομία-Επιχειρήσεις (6 προγράμματα 200 ώρες) Ενεργός Πολίτης, Δικαιώματα-Διαχείριση Νοικοκυριού (8 προγράμματα 225 ώρες) Πολιτισμός Τέχνες / Διαχείριση Ελεύθερου Χρόνου (15 προγράμματα 450 ώρες) 	<ul style="list-style-type: none"> Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα Επικοινωνία σε μια ξένη γλώσσα αριθμητισμός and learning to learn Ψηφιακή Ικανότητα Entrepreneurship, learning to learn & αριθμητισμός Διαπροσωπική και κοινωνική ικανότητα & Entrepreneurship Πολιτιστική Έκφραση
Με Απολυτήριο Λυκείου ή ΤΕΕ ή ΙΕΚ (Isced level 3&4)	<ul style="list-style-type: none"> Ελληνική Γλώσσα και Ιστορία (5 προγράμματα 150 ώρες) Ευρωπαϊκές Γλώσσες και Ιστορία (7 προγράμματα: γλώσσες, εργασία και τουρισμός, 175 ώρες) Βασικές Γνώσεις Μαθηματικών και Στατιστικής (μαθηματικά αγοράς και οικογενειακός γραμματισμός) (2 προγράμματα 75 ώρες) Τεχνολογίες Πληροφορικής-Επικοινωνιών- βασικό επίπεδο (6 προγράμματα 275 ώρες) Οικονομία-Επιχειρήσεις (6 προγράμματα 200 ώρες) Ενεργός Πολίτης, Δικαιώματα-Διαχείριση Νοικοκυριού (8 προγράμματα 275 ώρες) Πολιτισμός Τέχνες / Διαχείριση Ελεύθερου Χρόνου (15 προγράμματα 475 ώρες) Special programs for Gypsies, prisoners, migrants (5 προγράμματα 250 ώρες) 	<ul style="list-style-type: none"> Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα & Διαπροσωπική και κοινωνική ικανότητα Επικοινωνία σε μια ξένη γλώσσα αριθμητισμός & learning to learn Ψηφιακή Ικανότητα Digital, learning to learn/ Entrepreneurship Διαπροσωπική και κοινωνική ικανότητα & Entrepreneurship Πολιτιστική Έκφραση Διαπροσωπική και κοινωνική ικανότητα

Το Πλαίσιο ικανοτήτων της ΕΕ περιλαμβάνει 8 γενικές ικανότητες: Την επικοινωνία στη μητρική γλώσσα, την επικοινωνία στην ξένη γλώσσα, Αριθμητισμός και βασική ικανότητα στις επιστήμες (MST), Ψηφιακή ικανότητα, μεταγνωστική ικανότητα, διαπροσωπική και κοινωνική ικανότητα, Entrepreneurship, και πολιτιστική έκφραση. Πηγή: European Commission, Working Group B "Key Competencies" November 2004

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ/ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

<i>Αυστραλιανό πλαίσιο ικανοτήτων</i>	<i>Ευρωπαϊκή Ένωση –Βασικές Δεξιότητες</i>	<i>Ελλάδα – Ικανότητες Βασικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων</i>
Διαδικαστική	Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα Επικοινωνία στην ξένη γλώσσα Αριθμητισμός, και βασικές ικανότητες στις επιστήμες (MST)	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ Ικανότητα να εκτελεί εργασίες και διαδικασίες, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν μια σειρά μεθόδων, συμβόλων, και ειδών.
Προσωπική	Μεταγνωστική ικανότητα	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ Ικανότητα να εκφράζει τα προσωπικά ενδιαφέροντα, να αλληλεπιδρά αποτελεσματικά σε ομάδες και να προωθεί τη συνεργατική επικοινωνία.
Συνεργατική	Διαπροσωπική και Κοινωνική Δεξιότητα	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ Ικανότητα να αλληλεπιδρά σε ένα κοινωνικό περιβάλλον, να κατανοεί και να συμμετέχει στη δημόσια επικοινωνία.
Δημόσια	Πολιτιστική έκφραση	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ Ικανότητα να εκφράζει θέματα ταυτότητας, να κατανοεί τους άλλους και να είναι δημιουργικός/ή.
Συστημική	Διαπροσωπική και Κοινωνική Δεξιότητα Entrepreneurship	ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ Ικανότητα να επικοινωνεί και να αλληλεπιδρά σε οργανισμούς, κάτι που προϋποθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες και γνώση συστημάτων.
Τεχνική	Ψηφιακή Ικανότητα	ΤΕΧΝΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ Ικανότητα να χρησιμοποιεί την τεχνολογία με αποτελεσματικότητα, οξυδέρκεια και για συγκεκριμένο σκοπό και τρόπο.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Σε κάθε επίπεδο, η αξιολόγηση θα στηρίζεται σε έναν ατομικό φάκελο επίδοσης ή από τη σχετική βαθμολογία ή από έναν συνδυασμό για την κάθε μία από τις έξι ικανότητες και τις περιγραφές επίδοσης.

Εκπαιδευτικές Θεματικές Ενότητες

Οι θεματικές περιοχές μάθησης οργανώνονται με τρόπο ώστε να μπορούν να αξιολογούνται οι ικανότητες σε κάθε ενότητα που έχει συγκεκριμένη χρονική διάρκεια. Το μέγιστο ωριαίο άθροισμα των διάφορων θεματικών ενότητων είναι 250 ώρες, η συμπλήρωση του οποίου οδηγεί στην κατάκτηση ενός πλήρους πιστοποιητικού. Υπάρχει όμως και η δυνατότητα χορήγησης μιας Βεβαίωσης απόκτησης ικανοτήτων που έχουν διδαχθεί σε θεματικές ενότητες διάρκειας μικρότερης των 250 ωρών.

Program of study - choices learners make either for a **Certificate** or **Statement of Attainment**

Μητρική γλώσσα	Ξένη γλώσσα	Μαθηματικά, Επιστήμες	Κοινωνική Αγωγή	Πολιτιστικά	Επιχειρήσεις/ Οικονομία	Πληροφορική	Ειδικά Προγράμματα
----------------	-------------	-----------------------	-----------------	-------------	-------------------------	-------------	--------------------

Τίτλοι Σπουδών (που έχουν ολοκληρωθεί)

Θεματικές Ενότητες	Ωρες	Τίτλοι
	250Ω	Πιστοποιητικό Δια Βίου Εκπαίδευσης
	75Ω	Πιστοποιητικό Κατάρτισης

Συμμετοχή σε θεματικές ενότητες

Θεματικές Ενότητες	Ωρες	Βεβαίωση Απόκτησης

Πλαίσιο Αξιολόγησης

Βασισμένο σε συνολική αξιολόγηση των: Γνώσεων, Δεξιοτήτων & Στάσεων

Η επίδοση μπορεί να μετρηθεί από τους εκπαιδευτές ή τον σύμβουλο εκπαίδευσης (ή σε συνεργασία και των δυο) με βάση ατομικό φάκελο δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει

- Συμμετοχή στο τμήμα μάθησης /δραστηριοποίηση
- Πρότζεκτ, που θα περιλαμβάνει και πρακτική σε χώρους εργασίας
- Παρουσία στο τμήμα μάθησης

Μπορεί επίσης να υπάρχει και μια συμπληρωματική βαθμολογία σε κάθεμία από τις δραστηριότητες ή μπορεί να αξιολογηθεί ολιστικά ικανότητα και έτσι κάποιος να χαρακτηριστεί ως Ικανός ή Μη Ικανός.

ΜΑΘΗΣΗ ΜΕΣΩ ΣΧΕΔΙΑΣΜΩΝ

Οι άνθρωποι μαθαίνουν φυσιολογικά- στην καθημερινή τους ζωή, με τις εμπειρίες τους. Αυτό λέγεται ανεπίσημη μάθηση (καθημερινή μάθηση). Το εκπαιδευτικό σύστημα ουσιαστικά οργανώνει και σχεδιάζει εμπειρίες με σκοπό τη μάθηση. Αυτό λέγεται επίσημη μάθηση (Μάθηση μέσω σχεδιασμών). Ένα αναβαθμισμένο εκπαιδευτικό σύστημα αναγνωρίζει και ενσωματώνει την ανεπίσημη στα σχεδιαστικά του μοντέλα.

Τα διδακτικά επαγγέλματα απαιτούν συγκεκριμένα εργαλεία για να σχεδιάσουν και να μοιραστούν τις μαθησιακές εμπειρίες που δημιουργούν για τους εκπαιδευόμενους με σκοπό να εξασφαλίσουν την ενεργή συμμετοχή, την υψηλή επίδοση, και το στοχευμένο μετασχηματισμό. Έτσι χρειάζεται να σχεδιαστούν μαθησιακά περιβάλλοντα που να είναι σχετικά με τον συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο, πιο αποτελεσματικά στο να ικανοποιούν τις ανάγκες της κοινωνίας και τα οποία χειρίζονται τους εκπαιδευτικούς και το υλικό πιο συστηματικά. Επίσης είναι σημαντικό ότι αυτά τα μαθησιακά περιβάλλοντα θα πρέπει να αναδεικνύουν και τις ευαισθησίες των εκπαιδευόμενων που όλο και περισσότερο βομβαρδίζονται από τον ψηφιακό τρόπο ζωής και την παγκοσμιοποίηση (από τη διασκέδαση που διαλέγουν μέχρι τον τρόπο που εργάζονται και μαθαίνουν).

Ακολουθεί ένα μοντέλο που διευκολύνει την καταγραφή και την ανταλλαγή των μαθησιακών εμπειριών και των πληροφοριών. Επίσης παρέχει και τα μέσα για να διασφαλίζεται η εγκυρότητα, ο έλεγχος και η ποιότητα της μαθησιακής διαδικασίας.

Ο Σχεδιασμός μιας Μαθησιακής Ενότητας

LEARNING FOCUS

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΣΤΙΑΣΗ

Αποτελεί τα βασικά στοιχεία που οριοθετούν τη θέση της μαθησιακής ενότητας στο εν γένει Αναλυτικό πρόγραμμα. Αυτά είναι:

Η Γνωστική περιοχή: Το θέμα ή τη γνωστική περιοχή.

Οι Μαθησιακοί Στόχοι: Το θέμα και το σκοπό.

Το Μαθησιακό Επίπεδο: Ηλικία ή επίπεδο μαθητών.

Η Προηγούμενη Γνώση: Τι ξέρουν ήδη οι μαθητές, ή τι αναμένεται να γνωρίζουν για να δουλέψουν στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα.

KNOWLEDGE OBJECTIVES

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Τα αποτελέσματα που αναμένονται από τη συγκεκριμένη μαθησιακή εμπειρία.

KNOWLEDGE OBJECTIVES

ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Διαφορετικοί τρόποι μάθησης αντανακλώνται σε διαφορετικούς τύπους μαθησιακών δραστηριοτήτων, η συχνότητα των οποίων μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το θέμα, τους τρόπους εκμάθησης, κτλ. Οι γνωστικές διαδικασίες εμπλουτίζονται με το βάθος, την ευρύτητα και την υφή της μάθησης.

Εμπειρία

... Το γνωστό: προσωπική γνώση, στοιχεία από την καθημερινότητα των εκπαιδευόμενων
... Το νέο: εμβάπτιση σε νέες πληροφορίες και εμπειρίες

Οριοθέτηση

... Με την ονομασματοποίηση: ορισμός και εφαρμογή εννοιών
... Με τη θεωρητικοποίηση: με τη συστηματικοποίηση των εννοιών και την απόκτηση γνώσεων γύρω από τη συγκεκριμένη γνωστική περιοχή

Ανάλυση

... Λειτουργική: αίτιο και αποτέλεσμα, Σε τι αποσκοπεί κάτι
... Κριτική: ατομικοί σκοποί, κίνητρα, προθέσεις, και απόψεις

Εφαρμογή/μετατροπή

... Κατάληξη: 'συστή' εφαρμογή και μεταφορά της γνώσης σε μια τυπική κατάσταση/περίσταση
... Δημιουργική: νεότερη εφαρμογή της γνώσης, η μεταφορά της σε διαφορετική κατάσταση

KNOWLEDGE OUTCOMES

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων περιλαμβάνει και: την Αξιολόγηση από τον εκπαιδευτικό, αλλά και την ομαδική αξιολόγηση, και την αυτοαξιολόγηση του μαθητή.

LEARNING PATHWAYS

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

Επιλογή από μια σειρά Μαθησιακών Ενοτήτων που μπορούν επίσης να μελετηθούν.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ

Η αναγνώριση προηγούμενης γνώσης (PLAR) θεωρείται σαν ένα σημαντικό εργαλείο στα πλαίσια της δια βίου εκπαίδευσης, γιατί βελτιώνει την εργασιακή ικανότητα και προωθεί την ενεργή συμμετοχή των πολιτών. Η PLAR είναι μια διαδικασία εξακρίβωσης και μέτρησης των ικανοτήτων ενός ατόμου, και όπου είναι δυνατό η πιστοποίησή τους με τη μορφή ενός (εθνικού) συστήματος προσόντων.

Η Αξιολόγηση της Προηγούμενης Γνώσης επιτρέπει στα άτομα να αναγνωρίσουν και να πιστοποιήσουν αυτά που ήδη ξέρουν και μπορούν να κάνουν. Είναι μια διαδικασία διαπίστωσης, τεκμηρίωσης, αξιολόγησης και αναγνώρισης των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των αξιών που έχουν αποκτηθεί μέσα από την επίσημη και ανεπίσημη εκπαίδευση, την κατάρτιση, ή και άλλες εμπειρίες και σχετίζονται με συγκεκριμένα κριτήρια που οριοθετούνται από κέντρα εκπαίδευσης, εκπαιδευτικά ιδρύματα ή από αρχές πιστοποίησης.

Αυτή η διαδικασία μπορεί να συμπεριλαμβάνει την εργασία, εμπειρίες από τη ζωή, κατάρτιση, ανεξάρτητη μελέτη, εθελοντισμό, ταξίδια, ενδιαφέροντα και οικογενειακές εμπειρίες. Η αναγνώριση προαποκτηθείσας γνώσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ώστε να ικανοποιηθούν οι προϋποθέσεις εισαγωγής σε ένα ακαδημαϊκό πρόγραμμα ή πρόγραμμα κατάρτισης, ή σαν **πιστοποίηση επαγγελματικής ιδιότητας, για ένταξη** και είσοδο στην αγοράς εργασίας ή για κοινωνικοπολιτικούς σκοπούς.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

- * Σημαντική γνώση αποκτιέται έξω από την επίσημη/σχολική τάξη.
- * Οι ενήλικες μαθαίνουν σημαντικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες μέσα από πολλές μορφές επίσημων ή μη σπουδών.
- * Αυτή η γνώση μπορεί να πρέπει να αξιολογείται για την πρόσβαση στην επίσημη εκπαίδευση (ακόμη και για πιστοποίηση διδακτικών μονάδων από εκπαιδευτικά ιδρύματα), στους εργασιακούς τομείς και για την ένταξη στην κοινωνία.
- * Οι αξιολογητικές διαδικασίες και μέθοδοι πρέπει να τεκμηριώνονται, να διατυπώνονται με ακρίβεια και να είναι δημόσια διαθέσιμες.
- * Πρακτικές, οι οποίες αναγκάζουν τα άτομα να επαναλαμβάνουν γνώσεις/μάθηση, που ήδη γνωρίζουν, είναι αναποτελεσματικές, δαπανηρές, και μη απαραίτητες.
- * Οι ενήλικες είναι πλήρως ανεπτυγμένα άτομα και επιδιώκουν να επαυξήσουν τις δεξιότητες και το ρεπερτόριο γνώσεών τους.
- * Οι διαδικασίες αξιολόγησης πρέπει να συνδέονται ευκρινώς με τους μαθησιακούς στόχους και τις προσωπικές προσδοκίες των εκπαιδευόμενων.

Διαδικασίες Αναγνώρισης της Προηγούμενης γνώσης (PLAR)

Διοικητικές προϋποθέσεις

Υπηρεσίες- πληροφόρηση, τεκμηρίωση και συμβουλευτική για τους υποψήφιους

Αξιολόγηση- οι υποψήφιοι αξιολογούνται για τις ικανότητες, τις δεξιότητες και την αντίληψή τους

Αποδοχή Υποψηφίων – καθορισμός σημείου εισαγωγής, παρακολούθηση πρόοδου και παροχή συμβουλευτικού πονατολισμού

Συμβουλευτική Φάση

- Ο/Η ενδιαφερόμενος/η συναντάται με τον/την γενικό σύμβουλο και εξετάζει τη δυνατότητα των εκπαιδευτικών επιλογών.
- Ο/Η ενδιαφερόμενος/η συμβουλεύεται τον υπεύθυνο αξιολογητή PLAR σχετικά με την διαδικασία αξιολόγησης.

Φάση Αίτησης

- Ο/Η ενδιαφερόμενος/η και ο/η σύμβουλος συναντιούνται με τους εκπαιδευτές και συντονιστές του προγράμματος.
- Αναπτύσσουν ένα σχέδιο δράσης (σε συνενόηση με τους υπεύθυνους του προγράμματος).
- Ο/Η ενδιαφερόμενος/η κάνει την αίτησή του/της για την PLAR (Ο/Η ενδιαφερόμενος/η συμπληρώνει το έντυπο αίτησης – συμφωνεί να συγκεντρώσει τα αποδεικτικά που απαιτούνται και να προετοιμαστεί για συνέντευξη).

Φάση Αξιολόγησης

- Ο/Η ενδιαφερόμενος/η παρουσιάζει τα αποδεικτικά που απαιτούνται και κάνει τη συνέντευξη ή και το τεστ .
- Η αίτηση αξιολογείται – με ή χωρίς συνέντευξη.
- Ο/Η αξιολογητής Διευκολύνει την Αξιολόγηση-συζητώντας και διευκρινίζοντας τη διαδικασία.
- Ο/Η αξιολογητής Αποτιμά την Αξιολόγηση – ενημερώνει τον/την ενδιαφερόμενο/η για τις επιδόσεις του/της.

Φάση Αποφάσεων

- Το αποτέλεσμα κατατίθεται στους υπεύθυνους του προγράμματος.
- Τοποθέτηση του/της ενδιαφερόμενου/ης στο κατάλληλο πρόγραμμα.
- Ο/Η ενδιαφερόμενος/η ειδοποιείται για το αποτέλεσμα και ενημερώνεται.

Εγγύηση Ποιότητας:

Ένας εξωτερικός φορέας παρακολουθεί την παραπάνω διαδικασία σχετικά με την αποδοτικότητα και καταλληλότητα των μεθόδων, την υλοποίηση στόχων, την ικανοποίηση με την μαθησιακή εμπειρία, με την αποδοτική χρήση των πόρων, καθώς και την εγκυρότητα της σχέσης μεταξύ στόχων και πρακτικών.